

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 70

din 09 aprilie 2020

Prin Rapoartele nr. 4327/DIJ/2313/ST/2020 și nr. 4711//DIP/2313/ST/2020, Inspecția Judiciară a înaintat Consiliului Superior al Magistraturii rezultatele verificărilor referitoare la solicitarea de apărare a autorității judecătorești în ansamblul său, formulată de Asociația "Inițiativa pentru justiție".

Analizând rapoartele Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarea situație de fapt:

Prin cererea înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii la data de 09.09.2019 și înregistrată la aceeași dată sub nr. 1/17561, Asociația "Inițiativa pentru justiție", reprezentată prin domnii procurori Lia Sorin Marian și Pîrlog Bogdan-Ciprian, a solicitat apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său, față de afirmațiile doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela, președintele Tribunalului Timiș, făcute prin intermediul unei postări pe contul său de Facebook în data de 24.08.2019 ora 10:21 și în textul unui comentariu al acesteia la propria postare, solicitând totodată ca același for, în temeiul art. 74 alin. (1) lit. b) - d) și h) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să dispună ca Inspecția Judiciară să efectueze verificări cu privire la unele aspecte afirmate de către doamna judecător.

S-a susținut că, prin postarea respectivă, preluată de Agenția de presă Mediafax, precum și de alte site-uri de știri, respectiv <https://evz.ro>; <https://www.stiripesurse.ro>; <https://monitoruljustitiei.ro> și <https://stireadeiasi.ro>, se aduce atingere independenței autorității judecătorești în ansamblul său, prin aceea că:

- prezintă sistemul de justiție din România ca fiind controlat de politicieni corupți și de infractori sponsori;

- afirmă despre procurori că au pus bazele unei republici a lor, ceea ce implică plasarea lor într-o poziție de dominare *de facto* față de instanțele de judecată, incompatibilă cu principiul independenței justiției;

- afirmă că, datorită puterii imense pe care o au în această republică a lor, procurorii se dedau inclusiv la obținerea de mărturisiri de la inculpați prin amenințări;

- afirmă că judecătorii scriu minute la dictare;

- afirmă că judecătorii dau hotărâri prin care își salvează prietenii, în loc să se abțină a judeca astfel de cauze;

- afirmă că magistrații care și-au exprimat dezacordul cu privire la înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție sunt "securiști", această afirmație fiind făcută de un judecător ce deține funcția de președinte de tribunal, care girează cu funcția ceea ce afirmă și care a susținut, la un anumit moment dat, mai exact în anul 2017, atât în fața CSM, cât și în presă, că niște procurori ai DNA au avut comportamente necorespunzătoare, încercând să-i organizeze un flagrant.

Această cerere a fost înaintată Inspecției Judiciare de către Consiliul Superior al Magistraturii, fiind înregistrată la Direcția de inspecție pentru judecători la data de 13.09.2019 sub numărul 19-4327 și la Direcția de inspecție pentru procurori sub numărul 19-4711.

Verificările au fost efectuate de către inspectorii judiciari în conformitate cu Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, fiind avute în vedere, potrivit dispozițiilor art. 74 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cererea și înscrisurile depuse de către petentă,

respectiv capturile de ecran conținând postarea pe Facebook și o parte a comentariilor și răspunsurilor la această postare.

Plenul reține că afirmațiile doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela, ce au determinat sesizarea Inspecției Judiciare, în vederea efectuării verificărilor legale, pentru a se stabili existența posibilei afectări a independenței autorității judecătorești în ansamblul său, sunt următoarele:

„Atacurile imunde la adresa Danei Gârbovan dovedesc micimea incredibilă a unei societăți ruptă complet de normalitate și moralitate.

Politicienii corupți în tovărășie cu interlopii sponsori nu își pot imagina o justiție altfel decât cea pe care aproape au reușit să și-o creeze.

Pseudo justiția lor.

A pseudo polițiștilor, agramati si burtoși, plătiți regește să anunțe când vine potera cu vreo enervantă percheziție domiciliară.

A pseudo procurorilor, cei care au pus bazele republicii lor, în care inculpatul spune ce lapte a supt de la mamă doar să își scape soția însărcinată de un mic viol, așa cum discret i s-a sugerat că s-ar putea întâmpla dacă nu declară ce trebuie.

A pseudo judecătorilor care scriu minute la dictare, așteptând înfrigurați concediul într-o țară exotică, pentru a sta liniștiți în jacuzzi cu prietenul tocmai salvat...

Asta s-a dorit.

Parțial au reușit, câtă vreme pare ca avem magistrați care folosesc codul penal doar sub piciorul mesei, pentru a nu tulbura șprîturile care îi așteaptă, numai bune si răcoritoare după o zi obositoare

Parțial au reușit, câtă vreme avem fotografii de busturi bine lucrate si recitaluri de manele...

Parțial au reușit, câtă vreme avem procurori care nu au întocmit în viața lor un rechizitoriu, dar țin lecții de drept constituțional.

Parțial au reușit, câtă vreme avem juzi care țin discursuri politice, declarând apoi că inspecția judiciară trebuie tratată cu sictir și o discretă flegmă...

Oamenii simpli nu vor, însă, pseudo justiția infractorilor.

Vor să știe că cei în fața cărora vin cu respect și speranță cunosc legea și o aplică cu bună credință.

Vor să știe că cei care greșesc plătesc.

Vor să se simtă apărați și respectați în propria țară.

Politicienii avizi de putere și corupți, cei în așteptarea puterii și flămânzi, rubedeniile și prietenii lor nu vor asta.

Vor o justiție a lor, aservită politic și care să răspundă doar ordinelor.

Minciunile ordinare, dezinformarea și lațurile aruncate în capul magistraților onești sunt singurele lor arme împotriva justiției normale.

Pentru ei și pentru magistrații pe care îi protejează, inspecția judiciară și secția de investigare a magistraților sunt cele mai mari rele care pot exista în justiție pentru că sunt singurele instituții care pot opri reinstaurarea republicii pseudo procurorilor, domnia autosuficienței, a lipsei de profesionalism, a lipsei de responsabilitate.

Iar un ministru integru și profesionist echivalează cu un dezastru.

Vestea proastă e că Dana Gârbovan nu e singură.

Chiar dacă nu îi vedeți, are alături de ea magistrații care cred cu tărie în vocația lor.

Care nu fac compromisuri.

Și care nu vor permite să vă folosiți de ei pentru a vă atinge scopurile murdare."

și

"Sunt niște mizerii incredibile aruncate în spațiu public numai din cauza secției speciale pe care nu o vor securiști. Asta e speța, pr scurt"

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) teza a II-a din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează la cerere sau din oficiu de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite de art. 124 alin. (3) din Constituția României, art. 2 alin. (3) și art. 3 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și

completările ulterioare, precum și de art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr. 328/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali, iar potrivit art. 3 alin. (1), procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale, după cum urmează:

- Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a ONU, în care se precizează la art. 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”, iar la art. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate, imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

- În Avizul nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (2002) asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, s-a arătat că ” independența judecătorului este un principiu esențial și este dreptul cetățenilor oricărui stat, inclusiv a judecătorilor. Aceasta are un aspect individual și unul instituțional. Statul democratic modern ar trebui să se bazeze pe separația puterilor. Fiecare judecător în parte ar trebui să facă totul pentru a susține independența juridică atât la nivelul individual, cât și la cel instituțional (...).”

- În Proiectul de la Bangalore al Codului de conduita judiciara (2001), adoptat de Grupul judiciar de întărire a integrității magistraților se prevede că "independența justiției este premisa statului de drept și garanția fundamentală a unei drepte judecări.

Prin urmare, judecătorul va susține și va exemplifica independența sistemului judiciar atât din punct de vedere individual cât și instituțional".

Astfel cum a fost analizată, prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nici o intervenție sau influență externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorilor este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Această independență nu este însă o prerogativă sau un privilegiu, în propriul interes al judecătorilor, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției.

Independența individuală a judecătorilor și procurorilor este garantată de independența sistemului judiciar în ansamblul său. În acest sens, independența acestora este un aspect fundamental al statului de drept. Judecătorii, ca și procurorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor; ei trebuie să aibă puteri suficiente și să fie în măsură să le exercite pentru a-și îndeplini sarcinile lor, pentru a menține autoritatea lor și prestigiul instanței, respectiv unității de parchet și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

Independența și imparțialitatea judecătorilor și procurorilor trebuie să fie considerate ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a egalității tuturor cetățenilor în fața legii.

Plenul constată că postarea doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela, efectuată în data de 24.08.2019 pe contul personal de Facebook, redată mai sus, care a fost preluată, ulterior, așa cum s-a arătat, de către mai multe site-uri de presă online, a fost făcută într-un context politico-social care suscita la momentul respectiv atenția atât a opiniei publice în general, cât și a mediului juridic în particular, respectiv acela

în care, în luna august 2019, Guvernul României a anunțat că propunerea pentru funcția de ministru al justiției este doamna judecător Gîrbovan Dana Cristina, generând totodată opinii pro și contra acestei numiri.

Privitor la conținutul articolului care, în opinia semnatarei cererii de apărare a independenței autorității judecătorești în ansamblul său, aduce atingere acestui deziderat, Plenul reține că în art. 30 din Constituția României se prevede că „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete, prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile”, iar art. 10 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că „Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere”.

Prin urmare, libertatea de exprimare, prevăzută de art. 10 al Convenției, este un drept fundamental, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului, ea aplicându-se nu numai informațiilor sau ideilor primite în mod favorabil sau considerate inofensive, ci și celor care șochează sau neliniștesc o persoană sau o parte a populației, în baza pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere, fără de care o societate democratică nu poate exista. (Cauza Handyside contra Marii Britanii; Cauza Jersild contra Danemarcei).

Potrivit art. 10 alin. (2) din Convenție, exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică.

Membrii sistemului judiciar, ca și ceilalți cetățeni, au dreptul la libertate de expresie, credință, asociere și adunare. În exercitarea acestor drepturi, judecătorii va trebui să se comporte într-o astfel de manieră care să le păstreze demnitatea funcției și imparțialitatea și independența sistemului judiciar.

Referitor la libertatea de exprimare a magistraților, Comisia de la Veneția a stabilit următoarele repere:

” În evaluarea proporționalității unei ingerințe în libertatea de exprimare a unui judecător, Curtea Europeană a Drepturilor Omului ia în calcul toate circumstanțele cauzei, inclusiv funcția îndeplinită, conținutul declarației, contextul său, natura și gravitatea sancțiunilor aplicate. [...]

În ceea ce privește participarea judecătorilor la dezbaterile politice, situația politică internă în care are loc această dezbateră este, de asemenea, un element important care trebuie luat în considerare pentru a preciza limitele libertății de exprimare. Astfel, contextul istoric, politic și juridic al dezbaterii – fie că dezbaterile poartă sau nu asupra unei chestiuni de interes general, fie că declarațiile contestate au fost făcute sau nu într-o campanie electorală – este deosebit de important. O criză democratică sau o inversare a ordinii constituționale trebuie, desigur, să fie considerată decisivă în contextul concret al unui caz și esențială pentru determinarea domeniului de aplicare al libertăților fundamentale ale judecătorilor.” (A se vedea CDL-AD(2015)018, Avizul nr.806/2015 – Raport cu privire la libertatea de exprimare a judecătorilor, Veneția, 19-20 iunie 2015, paragrafele 83 - 84)

Instanța de contencios european, în cauza Baka contra Ungariei, a arătat că opiniile exprimate de judecători în legătură cu buna funcționare a justiției, chestiune de interes public, sunt protejate convențional, ”chiar dacă au implicații politice, judecătorii neputând fi împiedicați să se implice în dezbaterile pe aceste subiecte. Teama de sancțiuni poate avea un efect descurajator pentru judecători în a-și exprima punctele de vedere cu privire la alte instituții publice sau politici publice. Acest efect descurajator se manifestă în detrimentul societății în ansamblul său.”

Prin urmare, trebuie să existe un just echilibru între dreptul fundamental al unei persoane la respectarea libertății de exprimare și interesul legitim al unui stat democratic de a veghea ca funcția publică să se conformeze scopurilor enunțate în textele menționate în precedent, sens în care expunerile făcute de judecători chiar și pe Facebook, considerat ca fiind un spațiu public, trebuie să se încadreze în standardele impuse prin actele normative care reglementează regulile de conduită, magistratul fiind ținut să nu pericliteze, prin conduita sa profesională și morală, imaginea sa publică și, în consecință, prestigiul public al instituției. Pe de altă parte, chiar dacă în sarcina

magistraților a fost instituită o obligație de rezervă și discreție, aceasta nu poate împiedica magistratul de a avea o viață socială normală, aspect ce implică, fără urmă de îndoială, și libertatea de opinie, cu atât mai mult atunci când sunt dezbătute chestiuni de interes public care vizează activitatea sistemului judiciar.

De asemenea, trebuie avut în vedere și faptul că modul concret în care își expune ideile un magistrat este determinat și de aspecte de ordin subiectiv, legate de temperamentul și personalitatea sa, de talentul său oratoric, de nivelul de cultură, al său sau al celor cărora se adresează, acesta fiind însă obligat, în toate cazurile, să mențină echilibrul între sistemul său de valori, convingerile sale proprii și necesitatea de a le împărtăși altora, pe de o parte, și integritatea, obligația de rezervă și discreția indisolubile calității de magistrat, pe de altă parte, astfel încât, în materia respectării dreptului la libertatea de exprimare și a identificării limitelor acestuia, problema cea mai delicată o constituie stabilirea măsurii echilibrului care trebuie păstrat între exercițiul dreptului la liberă exprimare, cu limitările specifice, și protecția intereselor sociale ale drepturilor individuale.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că prin afirmațiile doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela nu a fost încălcat justul echilibru despre care s-a menționat în cele ce preced, afirmațiile sale reprezentând în fapt un text satiric, în care s-au forțat limitele limbajului comun, dar care în mod evident se încadrează în specia literară a pamfletului, prima parte a articolului exemplificând modul anormal în care unii politicieni și-ar dori să funcționeze anumite instituții, fără a reprezenta afirmații certe cu privire la o stare existentă în realitate. În cea de a doua parte a articolului sunt prezentate anumite comportamente existente în rândul magistraților, unele cunoscute în spațiul public, fără a se face referire la persoane, evenimente, acțiuni sau fapte concrete, ci într-o abordare subiectivă, acidă și ironică a evenimentelor petrecute în spațiul public în contextul propunerii de numire a doamnei judecător Gîrbovan Dana Cristina în funcția de ministru al justiției. Astfel, se constată că respectivul articol nu a avut aptitudinea de a afecta încrederea publică în activitatea îndeplinită de judecători și în independența sistemului de justiție, în ansamblul său.

Pentru aceste considerente, Plenul apreciază că afirmațiile inserate în cuprinsul

postării și comentariului la aceeași postare ale doamnei judecător Stoicescu Adriana Petronela nu sunt de natură să producă un impact negativ asupra sistemului judiciar și să aducă atingere independenței, prestigiului și credibilității autorității judecătorești și va dispune respingerea cererii formulate de Asociația „Inițiativa pentru justiție”, reprezentată de domnii procurori Lia Sorin Marian și Pîrlog Bogdan-Ciprian, privind apărarea independenței autorității judecătorești, în ansamblul său.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 35 lit. f) cu referire la art. 30 alin. (1) teza a II-a din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 75 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct, cu majoritatea voturilor valabil exprimate de membrii prezenți (11 voturi pentru respingere, 6 voturi pentru admitere și un vot nul)

PLENUL

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Respingerea cererii formulate de Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, reprezentată de domnii procurori Lia Sorin Marian și Pîrlog Bogdan-Ciprian privind apărarea independenței autorității judecătorești, în ansamblul său.

Art. 2 - Prezenta hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare și petentei.

Data în București, la data de 09 aprilie 2020

Președinte,

Judecător Nicoleta Margareta ȚÎNȚ

